

Calitatea interpretării

Modalitatea de a vedea spectacolele la sediul fiecărui colectiv artistic, în condiții oferite la premieră, este desigur un semn al receptării obiective de către jurii, clauza evluției „pe teren propriu” (pentru a împrumuta un lămuritor termen sportiv) fiind astfel repusă în drepturi, în virtutea experienței primelor ediții ale Festivalului...

Originalitatea actualei ediții a fazei republicane constă în primul rând în numărul substanțial de **noutăți**, de premiere absolute sau de premiere pe texte verificate pe alte scene, toate, montări de care publicul a luat cunoștință: **Paznicul de la depozitul de nisip** de D. R. Popescu, **Să nu-ți faci prăvălie cu scară** de Eugen Barbu, **Zestrea** de Paul Everac, **Greutatea omului** de Tudor Popescu ș.a.

Se cuvine, de asemenea, a aprecia rezonanța subiectelor inspirate de realitățile spațiului românesc contemporan, cu accent pe problema responsabilității individuale și colective față de destinul societății în general, de valorificarea personalității umane în sensul progresului, civilizației, al integrării în viața socială, al vocației de libertate, independență și pace a poporului nostru.

Se vedește — fapt deosebit de îmbucurător — efortul de a crea spectacole omogene, cu distribuții care atestă valoarea reală a trupelor, maturitatea creatorilor — a regizorilor, a scenografilor, a actorilor,

indeosebi, indiferent de generație. „Ofensiva” tineretului este prodigioasă și se întemeiază pe respectul datorat profesiei, pe ambiția de a consuma prin muncă tenace etapele formării depline a personalității artistice. Câteva nume aflate pe un drum ascendent ori confirmându-și talentul sporesc lista permanent deschisă a notorietății: regizorii **Mihai Manolescu**, **Dan Stoica** și **Bogdan Ulmu**; actorii **Mirela Cloabă** (Teatrul Național din Craiova), **Victoria Cociș-Șerban** (Teatrul Dramatic din Brașov), **Rosznai Julia** (Teatrul Maghiar de Stat din Sfântu Gheorghe), **George Marin**, **Ana Maria Pîslaru** (Teatrul Dramatic „Maria Filotti” din Brăila), **Dan Bădărău** (Teatrul de Stat din Oradea) vin din... urmă, cu justificare pretenții de a fi văzuți la lucru mai des și de către cronicarii dramatici.

Deși mai sărac reprezentat, de stă dată, în repertoriul promovat de Festival, **recitalul dramatic** impune, prin calitatea creației, originalitatea, prospețimea interpretării. Unul dintre liderii de înconfundabilă participare la viața artistică a țării, **Tudor Gheorghe**, la Craiova, și-a demonstrat virtuțile de actor-poet și menestrel ca și până acum și pretutindeni; altul, cu disponibilități exemplare pentru dramă, film, recitativ — l-am numit pe **Eusebiu Ștefănescu** — întreține viu, a Ploiești interesul pentru recital, și, mai ales, pentru poezia celui ce rămîne pururi prietenul actorilor, **Nichita Stănescu**.

■ MIRCEA GHIȚULESCU

Spectacole și repertorii

Participarea teatrelor profesionale la ediția a V-a a Festivalului național „Cin-tarea României” nu a fost deloc lipsită de combativitate; aceasta s-a manifestat din plin într-o mulțime de aspecte, vizînd atît calitatea spectacolelor (variabilă, desigur, în funcție de valoarea scenariului dramatic, a regiei, actorilor ș.a.m.d.), cît și un anumit aer emoțional derivat dintr-un pronunțat spirit competitiv.

Fără a anticipa opțiunile jurului vom încerca o privire asupra celor citorva

zeci de spectacole vizionate. A rămas foarte puternică impresia (cu puține excepții), că nu există spectacole bune fără un suport literar-dramaturgic de valoare. Trebuie să menționăm că cele mai bune spectacole au fost realizate pe texte aparținînd lui **D. R. Popescu**, **Dumitru Solomon**, **Paul Everac**, uneori **Tudor Popescu**, așadar unli dintre cei mai reprezentativi autori de astăzi.

Așa stînd lucrurile, te întreb de ce n-au apelat toate teatrele la opere con-

sacrate. Explicațiile pot fi numeroase și au adesea o nuanță constructivă. De pildă, unele teatre au preferat să lanseze autori necunoscuți și premiere absolute. Fie că ne gândim la **Echinocțiu de toamnă** de Dimitrie Roman (Teatrul Dramatic din Brașov), fie la **În tensiune** de Sylvester Lajos (Teatrul Maghiar de Stat din Sfintu Gheorghe), noblețea și valoarea ideii culturale de a promova dramaturgia originală a depășit produsul teatral. Alteori însă, în absența unor asemenea rațiuni culturale, părea că dramaturgia noastră contemporană nu a fost examinată în toate resursele sale și nu a fost pusă în valoare prin operele ei importante, ci adesea, și din motive inexplicabile, prin produsele ei de serie.

Unul dintre spectacolele de certă valoare estetică și ideologică pe care le-am vizionat în acest „turneu” al jurilor a fost **Piticul din grădina de vară** de D. R. Popescu, în regia lui Nicolae Scarlat, realizat la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț. Firește, în itinerariul nostru am întâlnit și alte spectacole bune, dar îl amintim pe acesta, și iată de ce. **Piticul din grădina de vară** în regia lui Nicolae Scarlat se numără printre alte interesante variante scenice (între care spectacolul de la Tîrgu Mureș, în regia lui Dan Micu, rămîne memorabil), impunîndu-se printre toate acestea ca o realizare de prestigiu. Poate că, mai mult decît goana după premiera absolută, regizorilor noștri le folosește în special confruntarea pe texte consacrate, prin montări succesive în care

contribuția originală, punctul de vedere personal al regizorului apar cu mai multă claritate.

Problema se pune nu numai pentru ediția a V-a a Festivalului național „Cîntarea României”, ci și pent-u viața noastră teatrală în general. Cu excepția unor comedii ce revin cu o oarecare frecvență pe afiș, teatrele nu susțin prin noi și noi variante scenice ideea consolidării unui repertoriu dramatic contemporan de referință, preferînd noutăți absolute; or, este știut că în febra noutății absolute se strecoară adesea și mediocritatea. N-am dori să se înțeleagă că sîntem împotriva promovării dramaturgiei de ultimă ora, ar fi un nonsens, dar o mai bună armonizare a celor două tendințe (premieră absolută și reluare) este de așteptat.

Credem de asemenea că în cadrul concursului de spectacole (și nu de texte originale), din Festivalul național „Cîntarea României”, repertoriul trebuie extins în așa fel încît să-și găsească locul cuvenit marea dramaturgie clasică, de la Alecsandri la Camil Petrescu. În felul acesta, Festivalul național „Cîntarea României” va putea oferi în domeniul teatrului chintesența valorilor ideologice și estetice ale dramaturgiei noastre naționale.

În afara acestor observații, ținînd de un cadru mai larg, un cuvînt de laudă, în încheiere, pentru teatrul românesc, care își descoperă de fiecare dată nepuizabile resurse de talent și energie creatoare.